

Jakob en Ezau

Thema: Jakob
Genesis 25: 19-34

UITLEG VAN DE TEKST

Deze zondag maken we een begin met de geschiedenissen van de aartsvader Jakob. Na het nageslacht van Abraham en het sterven van deze aartsvader te hebben vermeld, gaat het in de verzen 12-18 eerst over de nakomelingen van Ismaël. Vervolgens gaat het vanaf vers 19 weer om het geslacht van Izak, waaruit de Messias geboren zal worden. Uit vers 20 blijkt dat Izak veertig jaar is als hij trouwt. Hij is dus drie jaar na de dood van zijn moeder Sara getrouwd met Rebekka. Hun huwelijk blijft echter jarenlang kinderloos. Samen met Rebekka legt Izak deze nood voor de Heere neer. Het woord voor bidden kan ook worden vertaald met 'smeken'. Hij bidt intens tot de God van zijn vaders om hulp. Door de onvruchtbaarheid van Rebekka lijken Gods beloften niet verder vervuld te kunnen worden. Het gebed van Izak wordt verhoord. Rebekka mag na bijna twintig jaar huwelijk weten dat ze kinderen zal krijgen, zoals later blijkt een tweeling. Tijdens haar zwangerschap heeft ze een wonderlijke ervaring. Ze voelt iets van twist in haar moederschoot (vers 22). Ze krijgt een angstig gevoel en vraagt zich af wat er toch wel met haar aan de hand is. Ze gaat ermee naar de Heere en krijgt van Hem te horen dat ze een tweeling verwacht (vers 23). De kinderen zullen allebei tot een groot volk worden. Het ene volk zal het andere in kracht overtreffen, maar de meerdere zal de mindere dienen. Als de dag van de geboorte aanbreekt, wordt er inderdaad een tweeling geboren. Het zijn twee jongetjes bij wie al direct kenmerkende verschillen te zien zijn. Het oudste jongetje is rossig en sterk behaard (vers 25). In verband daarmee wordt hij Ezau genoemd. Het andere jongetje valt op doordat het bij de geboorte de hiel van zijn

broertje vast heeft (vers 26). Dat leidt tot de naam Jakob, soms weergegeven door hielenlichter. Izak is bij hun geboorte zestig jaar oud. De verschillen tussen Ezau en Jakob komen bij het opgroeien nog duidelijker naar voren. Ezau wordt een man van het veld en van de jacht. Jakob blijft liever thuis bij de tenten en het vee. Het woord 'oprecht' uit vers 27 betekent zoiets als rustig en huiselijk, maar heeft op andere plaatsen in het Oude Testament meestal betrekking op een geloofshouding. Jakob is gericht op de beloften van God. In vers 28 lezen we dat Izak en Rebekka ieder een duidelijke voorliefde hebben en dit ook laten blijken naar hun kinderen. Izak houdt van Ezau, in het bijzonder van zijn wildbraad. Rebekka heeft voorliefde voor Jakob. Hierdoor nemen de tegenstellingen in het gezin toe. Als de beide jongens groter worden, komt op een dag Ezau moe en hongerig van de jacht thuis. Jakob heeft juist soep gekookt van linzen, een soort peulvruchten (vers 29 en 34). Ezau ruikt de heerlijke geur en begerig vraagt hij om te mogen slurpen (Hebr. la'ath wat gretig opslokken betekent) van dat rode daar. Deze vraag naar het rode heeft hem de naam Edom (Hebr. 'edom wat rood betekent) bezorgd. Jakob wil dat wel toestaan, maar dan moet Ezau hem het eerstgeboorterecht verkopen. Hoewel God nog niet Zijn wet heeft gegeven, kunnen we er vanuit gaan dat ook in die tijd het bijzonder was om de eerstgeborene te zijn. In het vervolg zien we dat Izak als vanzelf zijn oudste zoon eerst wil zegenen. Ezau stemt er onverschillig mee in en spreekt over zijn mogelijke sterven van de honger waardoor hij niets meer heeft aan zijn eerstgeboorterecht. Hij denkt op dit moment alleen maar aan eten en drinken. Jakob is echter niet tevreden met zo'n haastige oppervlakkige toezeg-

ging en vraagt om een eed, waardoor de overeenkomst voor altijd bindend is. Bij een eed wordt de Heere God als Getuige aangeropen en mag de Heere als Rechter straffen als de eed wordt gebroken. Ezau zweert en verkoopt aan Jakob zijn eerstgeboorterecht. Dan zet Jakob hem het brood en de linzenmoes voor en Ezau eet en drinkt het op.

TER OVERWEGING

Wat is het een voorrecht als je biddende ouders hebt. Ouders die hebben gebeden om je uit Gods hand te mogen ontvangen. Maar ook ouders die hebben gebeden toen je nog groeide in de moederschoot. We zien het hier bij Izak en Rebekka. Biddend verwachten ze het van de Heere en ze komen niet beschaamd uit. Ze hebben gebeden om een kind en ze krijgen er twee!

Het antwoord dat Rebekka krijgt na haar angstige ervaring van de twist in haar moederschoot laat ons iets zien van Gods vrijmachtig welbehagen. De twee volken zullen Israël en Edom zijn, nakomelingen van Jakob en Ezau. Edom lijkt altijd weer machtiger. Het stelt zich vaak bruut op tegen Israël. Het verheugt zich als Jeruzalem uiteindelijk ten val komt. Maar telkens gaat ook dit woord van de Heere weer in vervulling dat de meerdere de mindere zal dienen. In deze tegenstellingen tussen Ezau en Jakob, Edom en Israël zien we een beeld van de tegenstellingen tussen de kerk en de wereld en tussen de Heere en de satan. De wereld en de satan lijken vaak machtiger, maar toch trekken ze uiteindelijk aan het kortste eind.

Dat Izak en Rebekka ieder hun voorliefde tonen voor één van de kinderen is een kwalijke zaak. Deze zonde van voorkeur en voortrekken heeft ernstige gevolgen voor de verhouding binnen het gezin. Er komt verwijdering tussen de ouders en er komt verwijdering tussen de kinderen. Men gaat langs elkaar heenleven. Wat we in het gezin van Izak en Rebekka zien, is dat zo niet meer ten volle uit de beloften van God wordt geleefd. We kunnen de kinderen duidelijk maken dat een vader en moeder alle kinderen even lief moeten hebben en niemand mogen voortrekken. Als kinderen heb je

ook evenveel te houden van je moeder als van je vader. Denk maar aan het vijfde gebod: eert uw vader en uw moeder.

Twee broers die beiden zondigen. Ezau in de zin dat hij weinig waarde hecht aan het eerstgeboorterecht. Hij laat zich hier leiden door zijn buik. Dat kennen wij ook wel. Als je echt dorst hebt, ben je bereid om veel te doen voor een slok water. Toch is dat niet goed. Niet van Ezau en ook niet van ons. Er zijn grenzen waar je niet over mag.

Jakob zondigt als hij misbruik wil maken van de situatie. Anders dan Ezau ziet hij de waarde van het eerstgeboorterecht. Maar dat is niet te koop. Zeker niet als je misbruik maakt van de zwakte van je broer. Jakob is hier (helaas) een hielenlichter.

Jakob kon niet wachten op de vervulling van de belofte van God en ging zelf met list en handigheid aan het werk. Als de Heere ons iets belooft, moeten we daarop leren wachten en dat is niet altijd even gemakkelijk. Maar wat God belooft, doet Hij ook, vaak door de onmogelijkheden heen!

GELOOFSLEER

- Nederlandse Geloofsbelijdenis, artikel 26. (Izak en Rebekka moeten lang wachten op de vervulling van de belofte. Ze houden aan in het gebed. Het slot van dit artikel zegt: 'Volgens het bevel van Christus zo roepen wij de hemelse Vader aan door Christus, onze enige Middelaar, gelijk wij in het gebed des HEEREN geleerd zijn: verzekerd zijnde, dat 'al wat wij de Vader zullen bidden in Zijn Naam, ons gegeven zal worden.')
- Heidelbergse Catechismus, zondag 45, vraag en antwoord 118. (God heeft ons bevolen om alle geestelijke en lichamelijke nooddrift van Hem te bidden, zoals de Heere Jezus het geleerd heeft.)
- Heidelbergse Catechismus, zondag 39. (God wil in het vijfde gebod dat ik mijn vader en moeder alle eer, liefde en trouw bewijs. Dat is ook rekening houden met hun zwakheid en met hun gebreken geduld hebben. De andere kant van dit gebod is dat ouders ervoor moeten zorgen dat ze door hun kinderen geëerd kunnen worden.)